

 ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Богдана Хмельницького	Силабус навчальної дисципліни «ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА»			
	Статус дисципліни: навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП			
Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»			
Спеціальність	013 «Початкова освіта»			
Освітня програма	«Початкова освіта»			
Ступінь вищої освіти	Бакалавр			
Форма навчання	Денна, заочна			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
Семестровий контроль	Залік			
Викладач	Гнезділова К.М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти;			
Контактна інформація	kiiirrra@vu.cdu.edu.ua			
Кафедра	Початкової освіти			
Навчально-науковий інститут / Факультет	ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва			
Мова викладання	українська			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предметом навчання є стан, основні тенденції та закономірності розвитку освіти, зокрема початкової освіти, в різних країнах, геополітичних регіонах і в глобальному масштабі; співвідношення загальних тенденцій і національної або регіональної специфіки, позитивні й негативні аспекти міжнародного педагогічного досвіду, форми і способи взаємозбагачення національних педагогічних культур.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу є формування цілісної порівняльно-педагогічної компетентності майбутнього вчителя початкової школи – кваліфікованого фахівця, який має високий рівень готовності до професійної діяльності у сфері вітчизняної та європейської освіти й науки.			
Програмні результати (Чому можна навчитися)	У результаті вивчення навчальної дисципліни бакалаври зможуть: ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі. ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної,			

	мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми. ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності. ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування. ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
Компетентності (Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями)	Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії. Загальні компетентності: ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності вчителя початкових класів та асистента вчителя в інклюзивному класі: СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і

	здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами. СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.
Зміст дисципліни	ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні засади педагогічної компаративістики ТЕМА 1: Порівняльна педагогіка як галузь педагогічної науки та навчальна дисципліна. Порівняльна педагогіка як галузь наукового знання. Об'єкт, предмет, мета, завдання, функції порівняльної педагогіки, її значення для педагогічної теорії та практики. Внутрішньопедагогічні / міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки. Основні поняття порівняльної педагогіки. Методологічні підходи, принципи, методи, джерела досліджень у галузі порівняльної педагогіки. ТЕМА 2. Становлення й розвиток порівняльної педагогіки Соціально-економічні передумови виникнення порівняльної педагогіки. Періодизація розвитку порівняльної педагогіки. Загальна характеристика. Порівняльна педагогіка в зарубіжних країнах. Визначні вчені-компаративісти. Унесок вітчизняних науковців до розвитку теорії і практики порівняльно-педагогічних досліджень. ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2. ПРОВІДНІ СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ТЕМА 3: Загальна характеристика розвитку освіти на межі XX-XXI століть Інтеграція як стратегія розвитку освіти. Проблеми забезпечення економічної та соціокультурної ефективності освіти. Характеристика соціальної зумовленості освітніх потреб за сучасних умов. Полікультурність як ключовий принцип

	функціонування освітніх систем в умовах інтеграції. Провідні напрями розвитку світових освітніх систем. ТЕМА 4. Стратегія і визначальні напрями реформування освітніх систем Загальна характеристика сучасних освітніх реформ. Наступність і безперервність як чинники нової стратегії освіти впродовж життя. Особливості реформування систем дошкільного виховання, початкової та середньої освіти. Провідні тенденції у реформуванні та модернізації змісту освіти у початковій школі. ТЕМА 5. Освітні реформи в країнах зарубіжжя Характеристика провідних напрямів сучасних освітніх реформ у початковій школі за кордоном. Основні шляхи реформування системи початкової освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії. Провідні тенденції розвитку початкової освіти Данії, Фінляндії, Швеції. Специфіка освітньо-виховних систем у країнах Сходу: Китай і Японія. ТЕМА 6. Сучасний стан і перспективи розвитку педагогічної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні Професійна підготовка майбутніх учителів у провідних розвинених країнах світу та в Україні. Загальні тенденції розвитку педагогічної освіти в провідних розвинених країнах світу. Професійні вимоги до сучасного вчителя початкових класів ЗЗСО в Україні. ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 3. Провідні тенденції реалізації інклюзивної освіти у країнах зарубіжжя ТЕМА 7. Загальні тенденції розвитку спеціальної освіти в провідних розвинених країнах і в Україні. Різноманітність наукових підходів до інтерпретації «інклюзивна освіта» в європейських країнах. Моделі інклюзивної освіти у країнах Європи (консервативна, ліберальна та соціал-демократична). Досвід реалізації інклюзивної освіти у Великобританії, Італії, Німеччині, Фінляндії, Австрії, Бельгії й Франції. Інклюзивна освіта в США, Австралії, Японії. Вимоги до педагога в інклюзивній освіті. Рекомендовані джерела інформації Основні: 1. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.
--	---

2. Європейські та вітчизняні тренди підготовки майбутніх учителів початкової школи: тезисна теорія та варіативна практика з е-навчанням : монографія / авторський колектив; за наук. ред. д. пед. н. Т. І. Мієр. Німеччина. Карлсрує. 2020. 250 с.
3. Павленко В.В. Компаративна педагогіка: Посібник-практикум. Житомир, 2019. 60 с.
4. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/prozatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osv>
5. Романова О. В. Початкова освіта в країнах ЄС як напрям дослідження в українській педагогічній компаративістиці. In: *The 2 nd International scientific and practical conference “Progressive research in the modern world”*(November 2-4, 2022) BoScience Publisher, Boston, USA. 2022. 666 p. 2022. p. 296.
6. Теорія і методологія історії педагогіки та порівняльної педагогіки : конспекти лекцій. Навчально-методичний посібник для здобувачів денної та заочної форм навчання третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки / Укладачі Т .І. Бондар, М. В. Швардак. Мукачево : МДУ, 2021. 85 с.
7. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка. Київ : Академвидав, 2014. 216 с.

Додаткові:

1. Акімова О. Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів : вітчизняні та світові практики. Освіта. Інноватика. Практика. 2024. № 12.2. С. 6-11.
2. Поберецька В. Впровадження інтегрованого навчання в початковій освіті : закордонний досвід. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2020. 3. С. 125-132.
3. Поліщук К. В. Проблема впорядкування змісту початкової освіти : досвід країн Європейського союзу. In: *Наука і освіта в глобальному та національному вимірах : виклики, загрози, перспективи розвитку* : зб. наук. праць за матер. III міжнародної наук.-практ. конф. 2024. р. 86-92.
4. Таможська І. В. Теоретичні і методичні засади підготовки науково-педагогічних кадрів в

	університетах України (друга половина XIX – початок XX століття) : автореферат ... докт. пед. наук : 13.00.01. Полтава, 2020. 647 с. 5. Таможська І. В., Куліш С. М. Сучасні світові тенденції педагогічної освіти. Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія : Педагогічні науки. 2023. № 17. С. 36–42. DOI: https://doi.org/10.32782/2410-2075-2023-17.4 6. Товканець Г. В. Початкова освіта у Великій Британії на початку XXI століття : цілі, зміст, та завдання. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету</i> : серія : Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. О. Бартош. Ужгород : Говерла, 2023. Вип. 1 (52). С. 214–217. 7. Шепя Г. Історія становлення та розвитку початкової освіти в системі освіти країн Скандинавії. Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від «23» листопада 2023 р.), 2023. 275 с. 8. Шпак В. П., Гнезділова К. М. Концептуальні засади педагогіки партнерства в контексті методології гуманістичної педагогіки XXI століття. <i>Наука і техніка сьогодні</i> (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»): журнал. 2024. № 8 (36) С. 780-792. https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-8(36)-780-792 Інформаційні ресурси: 8. Всеосвіта. Національна освітня платформа. URL: https://vseosvita.ua/ 9. На урок. Освітній проєкт. URL: https://naurok.com.ua/ 10. Освіторія. URL: https://osvitoria.media 11. Education and Human Resources (EHR). URL: https://www.nsf.gov/dir/index.jsp?org=EHR 12. PBLWorks. URL: https://www.pblworks.org	
Розподіл годин	Лекційні: 14 год	4 год
	Практичні/семінарські: 16 год	4 год
	Самостійна робота: 60 год	82 год
Критерії оцінювання роботи студентів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти під час вивчення дисципліни:	

Оцінювання знань з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів); списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття; Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання поточної успішності студентів на окремих навчальних заняттях та за виконання завдань самостійної роботи визначається диференційовано, відповідно до рівня складності завдань, та встановлюється в межах від 0 до 5 балів.

Виконання завдань самостійної роботи та індивідуальних завдань є обов'язковим. До їх виконання допускаються всі студенти. Студент, який не виконав поточних завдань, не підготувався до практичних занять, отримує 0 балів / не отримує жодного бала. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати шляхом виконання у визначений термін завдань, передбачених програмою. За виконанні завдання нараховуються від 0 до 5 балів.

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою Університету і шкалою оцінок ЄКТС.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час вивчення дисципліни:

- підсумковим видом контролю з дисципліни є залік;
- поточне оцінювання здійснюється з використанням бальної системи на кожному занятті за результатами виконання конкретних завдань і видів діяльності, які сумуються;

- підсумкова оцінка формується як сума балів (100 балів), отриманих за кожне завдання і вид діяльності.

Структура усної відповіді під час підсумкового контролю та в ході практичних занять вимагає від кожного здобувача вищої освіти дотримання таких компонентів:

1) визначення основних понять питання (теми, наукової проблеми): формулювання визначень, базисних категорій і понять; пояснення, тлумачення наведених понять (за необхідності); наведення альтернативних (синонімічних) визначень, якщо такі мають місце; коментар;

2) генезис: звідки ввійшло в педагогічну лексику, коли та як виникло вперше; що відомо про першоджерела; як відбувався подальший розвиток; сучасний стан поняття (наукової проблеми);

3) сутність: взаємозв'язок з іншими компонентами системи; аналіз цих зв'язків; закономірності розвитку і функціонування;

4) технологічний аспект використання теоретичного чи прикладного педагогічного знання: переваги та недоліки; значення для передового вітчизняного чи зарубіжного педагогічного досвіду; існуючі та нерозв'язані проблеми;

5) власна оцінка: альтернативні погляди, власне бачення способів розв'язання проблеми; власна оцінка, припущення, їхня обґрунтованість.

Оцінювання знань з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань за **100-бальною** шкалою.

90-100 А – «відмінно» – здобувач вищої освіти виявляє: високий рівень володіння навчальним матеріалом; самостійність у аналізі і узагальненні опанованого матеріалу; особливі творчі здібності; уміння самостійно здобувати знання, знаходити і опрацьовувати необхідну інформацію; уміння використовувати сформовані загальні та спеціальні компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності; високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання, практичних завдань; уміння висловлювати своє ставлення до

обговорюваних проблем, здатний висловити власну думку щодо дискусійних питань, що ґрунтується на глибокому знанні матеріалу з фаху; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності.

82 – 89 В – «дуже добре» – здобувач вищої освіти виявляє: вільне володіння теоретичним матеріалом; глибоке знання змісту навчальної дисципліни, основних положень наукових джерел та навчальної літератури; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; уміння вільно розв'язувати вправи і задачі у стандартних ситуаціях; знання основоположних теорій і фактів, уміння наводити окремі власні приклади на аргументувати певні думки; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; демонструвати високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, здатність аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки; здатність самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких незначна.

75 – 81 С – «добре» – здобувач вищої освіти виявляє: знання змісту освітніх компонентів, основних положень наукових першоджерел та рекомендованої літератури; уміння використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; здатність пов'язувати теоретичний матеріал, із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; рівень засвоєння практичних умінь і навичок, необхідний для розв'язання теоретичних і практичних завдань; відповідь є переважно логічною, послідовною, обґрунтованою, дає змогу переважно висвітлити основні положення екзаменаційного питання; під час усної відповіді або розв'язання практичних завдань допустив окремі неточності.

68 – 74 D – «задовільно» – здобувач вищої освіти: в основному опанував знаннями змісту більшості освітніх компонентів, в основному орієнтується в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; теоретичний зміст курсу засвоєний не

	повністю, але прогалини не носять суттєвого характеру; виявляє вміння в окремих випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, не завжди пов'язує теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував середній рівень засвоєння практичних умінь і навичок, в основному достатній для розв'язання теоретичних і практичних завдань; усна відповідь є невпевненою, непереконливою, фрагментарною, непослідовною, що дає змогу в основному висвітлити екзаменаційне питання; під час відповіді або розв'язання практичних завдань допустив значні неточності. 60 – 67 Е – «задовільно» – здобувач вищої освіти виявив: часткові знання окремих фрагментів навчального матеріалу з освітніх компонентів; відсутність достатньої орієнтації в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; уміння лише в поодиноких випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань та пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував недостатній рівень засвоєння практичних умінь і навичок; більшість завдань не виконано; відповідь є невпевненою, непереконливою, непослідовною, що не дає змоги висвітлити екзаменаційні питання. 35 – 59 F – «незадовільно» – здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал навчальної дисципліни, не розуміє теоретичного матеріалу і не має практичних навичок для виконання поставлених завдань у професійній діяльності. Може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь і навичок.
Матеріально-технічне забезпечення	Інструменти та обладнання: навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального і загального призначення для кабінетів початкової школи; мультимедійне обладнання, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси, програмні продукти; бібліотечні ресурси і технології, зокрема, електронні.